

Motion till riksdagen 2009/10:N12

av **Per Bolund m.fl. (mp, s, v)**
med anledning av prop. 2009/10:133

Höjda mål och vidareutveckling av elcertifikatsystemet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast bör återkomma med förslag till nya kvoter i certifikatsystemet baserat på ett mål om minst 30 TWh ny förnybar el till 2020 och minst 55 TWh till 2030.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda en kvothöjning i närtid 2013–2015 för att därmed ta till vara det stora intresse som finns för investeringar i förnybar elproduktion.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en kontrollstation i certifikatsystemet bör läggas in 2013.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ett kompletterande fastprissystem för förnybar elproduktion ska prövas.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ett kompletterande stöd för havsbaserad vindkraft ska utredas.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en eventuell gemensam certifikatmarknad med Norge.

Motivering

Elcertifikatssystemet syftar till att uppmuntra och möjliggöra utbyggnaden av förnybar elproduktion, som än så länge är dyrare än befintlig elproduktion, vars anläggningar till stor del redan är avskrivna. I systemet tilldelas producerer elcertifikat för sin produktion av förnybar el. Dessa certifikat kan sedan

Fel! Okänt namn på

säljas till dem som förbrukar eller handlar med el. Elförbrukare och -handlare är skyldiga att varje år redovisa elcertifikat som motsvarar en av riksdagen fastställd procentandel (kvot) av sin totala elförbrukning/försäljning. För 2010 är denna kvot 17,9 %. All elkonsument med undantag av förbrukning inom viss industri m.m. är kvotpliktig. År 2010 uppskattas den kvotpliktiga förbrukningen till ca 95 TWh. Priset på certifikaten bestäms av marknaden utifrån tillgång och efterfrågan. Priset har länge legat kring ca 30 öre/kWh.

De nu gällande reglerna för elcertifikatssystemet beslöts av riksdagen 2006. Reglerna syftade till att möjliggöra en utbyggnad av ny förnybar el med 17 TWh till 2016, räknat från 2003 då systemet togs i bruk. Alliansregeringen föreslog i sin klimat- och energiproposition våren 2009 att certifikatssystemet skulle utvidgas till 25 TWh 2020. De rödgröna partierna vill i stället ha en utvidgning till minst 30 TWh 2020 och ett nytt mål om minst 55 TWh 2030.

Elcertifikatssystemet har en avgörande betydelse för hur mycket förnybar el som kommer att byggas ut i Sverige. Detta därför att kostnaden för ny förnybar el fortfarande är högre än dagens genomsnittliga elpris i Sverige, som till en betydande del reflekterar kostnaden för elproduktion i äldre anläggningar, främst vattenkraft och kärnkraft, som till stor del redan är avskrivna. Om man vill ta till vara det stora intresse som finns hos ett flertal aktörer av att investera i förnybar elproduktion som vindkraft och biokraftsvärme, är det därför viktigt att elcertifikatssystemet är dimensionerat för att ta till vara detta intresse, både på kort och på längre sikt.

År 2013 kommer 10,6 TWh i dag certifikatberättigad produktion inte längre att berättiga till certifikat. År 2015 försvinner ytterligare 1,5 TWh i systemet. Den produktion som inte längre blir certifikatberättigad är äldre anläggningar, framför allt industriell mottryckskraft, viss biokraftsvärme samt äldre småskalig vattenkraft som inte längre anses behöva stöd av certifikatssystemet för att uppnå lönsamhet. I gällande regler, och även i Energimyndighetens förslag, möts detta med en avsevärd sänkning av kvotplikten 2013. Energimyndighetens sänkning är dock betydligt mindre än enligt gällande regler för att enligt regeringens intentioner ge plats för mer ny förnybar el i systemet.

Det kan vara svårt att varje enskilt år uppnå exakt balans mellan certifikatberättigad produktion och förbrukarnas faktiska kvotplikt. Därför är systemet konstruerat så att elcertifikat som inte säljs och annulleras ett visst år, kan sparas till kommande år. Enligt Energimyndigheten fungerar systemet bäst om det varje år finns ett ackumulerat överskott på ungefär 15–20 % av systemets omsättning.

Under åren fram till 2013 kommer det att finnas ett betydligt större ackumulerat överskott av elcertifikat i systemet. Man räknar med att delar av detta överskott kommer att avvecklas under åren 2013–2015 när en betydande certifikatberättigad produktion tas ur systemet och innan denna helt hinner ersättas av ny produktion. Eftersom regeringen samtidigt föreslår en sänkning av kvotplikten för åren 2013 till 2018 jämfört med dagens nivå, finns det dock en stor risk att överskottet kommer att ligga kvar på en alltför hög nivå. Det finns då en risk att en avsevärd mängd förnybar elproduktion som i dag har

Fel! Okänt namn på

tillstånd eller är under planering inte kan genomföras för att investerarna gör bedömningen att elcertifikaten kommer att bli svåra att sälja till rimliga priser.

Den faktiska utbyggnaden av förnybar el styrs till stor del av vad som är möjligt att få elcertifikat för. Med högre volym på elcertifikaten finns det alla möjligheter att också öka den faktiska utbyggnaden om det i övrigt finns förutsättningar såsom planberedskap, tillstånd och investerare som är villiga att investera. Såväl regeringens mål som det rödgröna planeringsmålet för vindkraft till 2020 är 30 TWh, dvs. det ska finnas planberedskap för så stor vindkraftsutbyggnad i Sverige.

Vi gör bedömningen att det finns en betydligt större investeringsvilja i framför allt vindkraft än vad som möjliggörs av de kvoter för elcertifikaten som följer av regeringens mål för elcertifikatssystemet. Detta bekräftas också av Energimyndighetens redovisning av projekt med planerad driftstart 2013 på 13,5 TWh per år och planer i ett längre tidsperspektiv på 40 TWh vindkraft per år. Sett mot denna bakgrund anser vi det fullt realistiskt att bygga ut vindkraften betydligt mer än elcertifikatssystemet ger utrymme för i regeringens förslag.

Mot denna bakgrund vill vi rödgröna partier att regeringen snarast återkommer med förslag på förstärkta kvoter i elcertifikatssystemet med inriktningen minst 30 TWh ny förnybar el till 2020 och minst 55 TWh till 2030. För att ta till vara det stora intresse som i dag finns hos investerarna är det viktigt att en betydande förstärkning, jämfört med regeringens förslag, kommer redan i närtid under åren 2013–2015 för att ge en realistisk möjlighet att då kunna avveckla de underskott som kommer att byggas upp fram till 2012. Om investerarna ser en sådan möjlighet kommer de också att våga investera mer redan under 2011 och 2012.

Sammantaget ger detta enligt vår uppfattning möjligheter till en större utbyggnad av förnybar elproduktion under de kommande åren. Utformningen av elcertifikatssystemet får inte förhindra en sådan utbyggnad. En kvotökning i närtid 2013–2015 för att därmed ta till vara det stora intresse som finns för investeringar i förnybar elproduktion bör därför utredas. Vi utesluter inte heller att det kan visa sig möjligt att höja investeringsnivån i bl.a. vindkraft ytterligare framöver och vill därför ha en kontrollstation 2013 i elcertifikatssystemet.

Ett problem med dagens certifikatsystem är att ny energiteknik som ännu inte är kommersiell inte får någon möjlighet att utvecklas. Det kan handla om bl.a. solceller, små vindkraftverk och minikraftvärmeverk. En möjlighet som bör prövas för dessa och andra elproduktionsanläggningar är någon form av fastprissystem.

Ett särskilt stöd, som kompletterar elcertifikaten, behövs till den havsbaserade vindkraften, som än så länge har högre kostnader än den landbaserade. Vi vill utreda ett långsiktigt kompletterande stöd till havsbaserad vindkraft.

Vad gäller regeringens bedömning av en gemensam elcertifikatsmarknad med Norge, noterar vi att regeringen avser att utreda en sådan möjlighet i särskild ordning. Vi vill för vår del avvakta resultatet av en sådan utredning innan vi kan ta ställning till om detta är en lämplig åtgärd.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 25 mars 2010

Per Bolund (mp)

Tomas Eneroth (s)

Krister Örnffäder (s)

Börje Vestlund (s)

Eva-Lena Jansson (s)

Carina Adolfsson Elgestam (s)

Karin Åström (s)

Renée Jeryd (s)

Kent Persson (v)